

א) [תוספ' ד"צ פ"ד], ב) [שם], ג) ד"ה וסנפו לפני ד"ה הרי זה], ד) ז"ל היט ועי' רש"א,

לעזי רש"י

קולטר"א קנקן של מחרשה (יחידה הפולחת את הקרקע).

בַּתְנִי' **הַשׁוֹכֵר** **אֵת** **הַפֶּרֶה** **לַחֲרוֹשׁ** וכו'. וכל כלי המחרשה לזעל הבקר ונעזרו הולכין עם בהמתו וזה אוחז הדרבן לכיין פרה לתלמיה וזה הולך אחר המחרשה ומכבד היחד בקרקע שבו הצחול שקורים קולטר"א בלע"ז והוא קנקן דמתני': **חייב** שהרים קשים לחרוש שהסעלים שם: **ודש** **בַּסְּזוּאָה** **פֶּטוּר**.

אם החליקה: **גב'** והיכא דלא שני ואין לזעל הפרה לתצוה לו כלום ואלו שהיו צפועלתו המנהיג והאוחז יחד שכירים היו איזה מהן פושע בצצירת הקנקן: **דנקיט פרשא**. מרדע הוא משלם שלא כוון את הפרה יפה ועל ידי שעינות את השורה של מענה נשבר הקנקן: **דנקיט מנא**. קנקן: **משלם**. שהעמיק יותר מדאי בצרך: **והילכתא דנקיט מנא משלם**. שאילו לא העמיקו יותר מדאי לא היה נשבר צעייות השורה: ואי **דמחזקא בגונדרי**. שהיה ידוע להם צהר שמעלה אצנים ולונומא וטרשין: **פרייטו משלמים**. שהיה להם להזהר מאד וצדבר מועט שעייות אף המנהיג הוא נשבר והוי דבר המוטל בספק: **היה צה מוס אחד**. אחד מן המומין הללו היה צה: **וסנפו בין מומין אחרים**. שלא היו צה: **הרי זה מקח טעות**. לפי שהכיר הלוקח בשאר מומין שאין וכסבור הוא ככולן משקר אלא להשליך מעליו מרעומת הוא אומר הילכן מקח טעות הוא לדעתא דהכי לא זין: **מוס זה ומוס אחד**. שפירש לו שם אותו מוס לצדו ואמר לו מוס זה צה ועוד מומין אחרים: **אין זה מקח טעות**. דכיון דאותו המוס הזכיר לו לצדו צו היה לו לצדוק: **ווסנפו**. חצרו. כמו סניפין עשאוּם דתענית (דף כה:). **נכפית**. נופלת מחולי: **משועממת**. משוגעת: **היה צה מוס אחד**. מאלו המומין והשאר אין צה: **היו צה כל המומין הללו**. ואינו מקפיד אלא על האחד וצא וטוענו כסבור הייתי שאתה כולל צה מה שאין צה ומה שיש צה ואילו ידעתי שזה צה לא הייתי לוקחה מאי: **אפילו לא גרסינן והכי גרסי' הכי אמרינן משמיה דרבא היו צה כל המומין האלו אין זה מקח טעות: בתנני' והציא עליה שעורין**. שהם קלים מחטיין: **חייב**. בקילקולה אם הוסיף ג' קצין. ולא אמרינן הואיל והשעורין קלים יש לו להוסיף עד כדי כוזב לתך חטיין שמשא החמור לתך חטיין חצי כור: **מפני שהנפח קשה לנחמה כמשאוי**. וכיון דנפח לתך שעורים כנפח לתך

בתנני' השוכר את הפרה לחרוש וכו'. וכל כלי המחרשה לזעל הבקר ונעזרו הולכין עם בהמתו וזה אוחז הדרבן לכיין פרה לתלמיה וזה הולך אחר המחרשה ומכבד היחד בקרקע שבו הצחול שקורים

בתנני' «השוכר את הפרה לחרוש בהר וחרש בבקעה אם נשבר הקנקן פטור בבקעה וחרש בהר אם נשבר הקנקן חייב בלדוש בקטנית ודש בתבואה פטור לדוש בתבואה ודש בקטנית חייב מפני שהקטנית מחלקת: **גב'** היכא דלא שני בה מאן משלם א"ר פפא דנקיט פרשא משלם רב שישא בריה דרב אידי אמר דנקיט מנא משלם והלכתא דנקיט מנא משלם ואי דוכתא דמחזקא גונדרי תרוייהו משלמין אמר רבי יוחנן ‏⁶¹המוכר פרה לחבירו ואמר לו פרה זו נגחנית היא נשכנית היא בעטנית היא רבצנית היא והיה בה מום אחד וסנפו בין המומין הרי זה מקח טעות מום זה ומום אחר אין זה מקח טעות תניא נמי הכי ‏⁶²המוכר שפחה לחבירו ואמר לו שפחה זו שוטת היא ניכפית היא משועממת היא והיה בה מום אחד וסנפו בין המומין הרי זה מקח טעות מום זה ומום אחר אין זה מקח טעות א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי היו בה כל המומין הללו מהו אמר ליה רב מרדכי לרב אשי יהכי אמרינן משמיה דרבא היו בה כל המומין הללו אין זה מקח טעות: **בתנני'** יהשוכר את החמור להביא עליה חטיין והביא עליה שעורין חייב תבואה והביא עליה תבן חייב מפני שהנפח קשה כמשאוי להביא לתך חטיין והביא לתך שעורין פטור ואם מוסיף על משאו חייב ווכמה יוסיף על משאו ויהא חייב סומכום אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה קבין לחמור: **גב'** איתמר אביי אמר קשה כמשאוי תנן רבא אמר קשה למשאוי תנן אמר קשה למשאוי תנן אמר קשה למשאוי תנן תקלא כי תקלא ונפחא הוי תוספת תנן להביא לתך חטיין והביא לתך שעורין פטור ואם הוסיף על משאו חייב מאי לאו שלשת קבין לא סאה והא עלה קתני וכמה יוסיף על משאו ויהא חייב סומכום אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה קבין לחמור הכי קאמר היכא דלא שני חטיין והביא חטיין שעורין והביא שעורין כמה יוסיף על משאו ויהא חייב סומכום אומר משום ר"מ סאה לגמל שלשה קבין לחמור ת"ש להביא לתך חטיין והביא שש

שיך למימר מדהא ליתא הא נמי ליתא הא דקתי הרי זה מקח טעות היינו היכא דליתנהו לבולחו וצדק לוקח צחד מניייהו ואישתכח דליתא ואמר מדמשקר צהך בצאדך נמי משקר אצל אם כולם אמת לא הוי מקח טעות והא דקתני מוס זה ומוס אחר ה"ה הזכיר לו כמה מומין כיון שכולם צה אין זה מקח טעות בתוספתא דכתובות משמע דאם הזכיר שני מומין אחד יש צה ואחד אין צה דלא הוי מקח טעות אלא דוקא כי סנפו צין הרצה מומין שאין צה דהכי תניא עד שלשים יום יעמיד פרנס א"ל קדש לי בתך על מנת שאין צה מומין א"ל שוטה היא שעמומית היא נכפית היא אם א"ל אותו המום ומוס אחר עמו אין זה מקח טעות היה צה מוס אחד וסנפו עם הרצה מומין הרי זה מקח טעות:

קשה כמשאוי תנן. לאציי סיפא דקתני כמה יוסיף קאי לפרש רישא ולרצא רישא דקתני להציא עליה חטיין והציא עליה שעורין היינו צכוצד החטיין שהוא סאה כדמוכח בשמעתיין חייב דינפחא הוי תוספת להציא לתך חטיין והציא לתך שעורים פטור אפילו שהציא מין שהתנה כמה יוסיף על משאו ויהא חייב סאה לגמל כו':

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא פ.

היבא דלא שני מאן משלם. וא"ת היכא דשני נמי אמאי לא משלם אחד מן הפועלים שפשע בשצירת הקנקן ותיצעי נמי מאן משלם וי"ל דהיכא דשני לא משלם דמייירי שהמשכיר את הפרה הוא שוכר את הפועלים לילך עם פרתו ולעשות מלאכת השוכר ולהכי לא משלם דא"ל למשכיר אנו לא התנינו עמך אלא לחרוש בצקעה ולא קבלנו שמירת הקנקן צהר אלא בצקעה ואם היינו מורשים בצקעה לא היינו שוצרים ומ"מ שכירות שלנו לא נפקיד כי דעתך היה שנעשה כמו שירצה צעל השדה כי וי הייתי סבור שלא יחרוש אלא בצקעה: **ואי דוכתא דמחזקינן בגונדרי תרוייהו משלמי**. פי' בקונטרס משום דהוי ספק מי עשה ואין נראה דלא קי"ל (צ"ק ד' לה:). כסומכום אלא כרצנן והמוציא מחצירו עליו הראיה ואי הוה ספק היו שניהם פטורים אלא ג"ל דהכא שניהם פשעו כיון דמחזקא בגונדרי הוא נשכר מאד צקל והיה לכל אחד ליתן לז על חצירו כמו על עצמו ולהזיכרו ואחרי שלא הזיכרו גם הוא פשע: **שפחה** זו שוטת היא כו' הרי זה מקח טעות. מכאן קשה

לפ"ה שפי' אהא דאמר בכתובות (ד' נח. ושם ד"ה הגהו) סימפון צעצדים ליכא אי מומין שנגלוי כו' מאי אמרת ליסטיין מוויין או מוכתב למלכות הנהו קלא אית להו ופירש בקונטרס וסבר וקציל וקסה לרי"ת דהא הכא אמרינן דהוי מקח טעות באלו המומין וא"כ משכחת סימפון צעצדים ואיך אולכין בתרומה ונראה לרי"ת לפרש הנהו קלא אית להו ואם איתא דהוי מוכתב למלכות או ליסטיים או היה קול וכיון דליכא קלא ליכא למיחש להכי וצהנהו דהכא נמי קלא אית להו וכן משמע ליטנא דמאי אמרת כלומר באיזה סימפון משכחת דלא הגיעו בליסטיין מוויין או במוכתב למלכות וצריש המוכר פירות (ב"ב ד' צג: ושם ד"ה ליסטיים) תניא צהדיא נמצא ליסטיין מוויין או מוכתב למלכות אומר לו הרי שלך לפניך: **ה"ן בה בל המומין האלו מהו**. צרייתא דקתני הרי זה מקח טעות דלמא מייירי כגון שכל המומין היו צה והוי מקח טעות אע"פ שלא צדק הלוקח אפילו צאחד משום דאמר לוקח מסתמא כל הני דקאמר ליתנהו לבולחו ומדהא ליתא הא נמי ליתא ומוס זה ומוס אחר אין זה מקח טעות כיון שאין מזכיר אלא אחד ולא

הרי זה מקח טעות הא נמי ליתא או דלמא הא דקתי הרי זה מקח טעות היינו היכא דליתנהו לבולחו וצדק לוקח צחד מניייהו ואישתכח דליתא ואמר מדמשקר צהך בצאדך נמי משקר אצל אם כולם אמת לא הוי מקח טעות והא דקתני מוס זה ומוס אחר ה"ה הזכיר לו כמה מומין כיון שכולם צה אין זה מקח טעות בתוספתא דכתובות משמע דאם הזכיר שני מומין אחד יש צה ואחד אין צה דלא הוי מקח טעות אלא דוקא כי סנפו צין הרצה מומין שאין צה דהכי תניא עד שלשים יום יעמיד פרנס א"ל קדש לי בתך על מנת שאין צה מומין א"ל שוטה היא שעמומית היא נכפית היא אם א"ל אותו המום ומוס אחר עמו אין זה מקח טעות היה צה מוס אחד וסנפו עם הרצה מומין הרי זה מקח טעות:

קשה כמשאוי תנן. לאציי סיפא דקתני כמה יוסיף קאי לפרש רישא ולרצא רישא דקתני להציא עליה חטיין והציא עליה שעורין היינו צכוצד החטיין שהוא סאה כדמוכח בשמעתיין חייב דינפחא הוי תוספת להציא לתך חטיין והציא לתך שעורים פטור אפילו שהציא מין שהתנה כמה יוסיף על משאו ויהא חייב סאה לגמל כו':

תרגמה

עין משפט נר מצוה

נח א מיי' פ"ד מהלכות

שכירות הלכה א סמג עשין פטו טוש"ע ח"מ סי' שט סעיף ד:

נב ב מיי' שם הלכה ג טוש"ע שם סעיף ה:

ב ג מיי' שם הלכה ב טוש"ע שם סעיף ד:

בא ד מיי' פט"ו מהל'

מכירה הלכה ז ח ט טוש"ע ח"מ סי' רלב סעיף ח:

בב ה מיי' שם הלכה יי:

בג ו מיי' שם הלכה ח סמג שם טוש"ע שם סעיף ט:

בד ז מיי' פ"ד מהלכות

שכירות הלכה ד סמג עשין פטו טוש"ע ח"מ סי' שח סעיף ד:

בה ח מיי' שם הלכה ו טוש"ע שם סעיף ה

וסעיף ו וע"ש צמ"מ ובצי"י:

בו ט מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ד: